

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИЯ ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ — СОФИЯ

Годишенъ абонаментъ 65 лева предплатени. Обявления и реклами се приематъ по споразумение. Всичко, което се отнася до списанието да се изпраща до редакцията — Плѣвень.

Редакторъ. Г. К. ЧЕРВЕНКОВЪ.

СЪДЪРЖАНИЕ.

- 1) На лозаря, Ник. Вас. Ракитинъ; 2) Господи, дано е на сполука;
- 3) Повреди на лозята отъ измръзване — Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ; 4) Рѣзидба Гюйо — Проф. Н. Недѣлчевъ; 5) Оидиума и ранната рѣзидба — Ил. И. Хранковъ; 6) Разстоянието между лозитѣ — Ив. Добревъ; 7) Пролѣтна обработка на почвата въ лозето — Ст. Икономовъ; 8) Полезни съвети и новости, Пазена на празднитѣ винарски сѣдове — Б. Ив. Б.; 9) Въпроси и отговори; 10) Свободна трибуна, Да се разреши ли подсилванетоъ съ захаръ и спиртъ — Проф. Н. Недѣлчевъ; 11) Съюзни, дружествени и кооперативни; 12) Хроника и книжнина.

Ник. Вас. Ракитинъ.

На лозаря!

Току що замагнахъ съсь мотика,
Чувамъ: нѣкой ме приветно вика.
Дигнахъ азъ глава — небе прижаря,
Блѣсъкътъ очитѣ ми затваря.

На вълни ме гали лѣхъ приятень
Отъ простора цѣфналь необятень.
Чувамъ само непрекъснатъ близкъкъ
Отъ пчели и пеперуди жижкъкъ.

Съсь душа като небето ведрa
Въ день на трудъ огрѣнь съ надежда щедра
Първа кукувица ме закука —
Господи, дано е на сполука!

Плѣвень, мартъ 1928 г.

Господи, дано е на сполука!

„Съ душа като небето ведра
Въ день на трудъ огрѣнъ съ надежда щедра
Първа кукувица ме закука —
Господи, дано е на сполука!“

Така завършва поета пѣсенъта на първата пролѣтна работа на лозаря.

Колко вѣрно е изразилъ тежкото положение на лозаря, който гради бждещето си върху единствената надежда въ милостъта на Господа; колкото поетично, толкозь повече трагично положение.

И поета възпѣвайки благодатния трудъ на лозаря, като подчертава тежкитѣ условия, при които той работи и живѣе, макаръ съ догатка, посочва пжтя на спасението. А тоя пжть се подразбира, той е пжтя на просвѣтата, пжтя на борбата.

И наистина, Господъ е далъ на Българския лозаръ отлични почвени и климатически условия за културата на лозата; но той не ще даде никога готови познания—просвѣта на лозаря за начинитѣ и срѣдствата, съ които трѣбва да се обработва лозата и предпазва отъ болести и стихии, за да може при най-малки разходи и рискове да получава най-голямъ редовенъ и цененъ плодъ.

Господъ сжщо е създалъ близки и далечни намъ страни, безъ условия за лозовата култура, като Австрия, Германия, Чехо-Словашко, Швейцария, Русия и др. и всадилъ въ населението имъ нуждата и вкуса да консумиратъ грозде и вино; но никога не ще да доведе това население при нашитѣ лозя и изби за да имъ продадемъ грозде и вино.

Най-сетне, Господъ е създалъ общежитието — Държавата ни, съ всичкитѣ ѝ служби, отъ които едни взематъ отъ лозаря, като данъци, акцизи, мита и др., а други даватъ — подпомагатъ косвенно лозаря, като агрономическа просвѣта, кредитъ, търговски договори, привилегии на износители и др.; но Господъ не ще да даде програма за лозарската частна и държавна дейность, и най-важното да даде и прилага опредѣлена мѣрка на справедливостъ и равновесие, при опредѣляне тяжеститѣ, които се слагатъ и облагитѣ, които се даватъ на лозарството отъ държавата. Това ни дава Господъ—благоприятни условия за лозарството и умъ и права за човѣка-лозаря. И на лозаря остава по-нататкъ да използва наличнитѣ срѣдства за да модернизира, и най-важното да запази поминъка си отъ всѣкакви прѣки и косвени посегателства и несправедливости, отъ кждето и да идатъ тѣ.

Такова е общежитието—организираната държава: ако си просвѣтенъ и организиранъ, като производителъ ще запазишъ бждещето на професията и поминъка си, ще получавашъ достатъчна награда за труда и разходитѣ си и следователно ще можешъ да живѣешъ, като съвремененъ човѣкъ.

Лозарството у насъ е било и ще бжде народенъ поминъкъ, който дава препитание на маса стопани и работници. Условия и изгледи има за модернизирането и стабилизирането му съ обектъ, не само да задоволява вътрешнитъ нужди за грозде и вино, а да завладѣе и затвърди много външни пазари.

Лозарството отъ държавно-стопанско и социално гледище има грамадно значение за народа, като необходимъ и незамѣнимъ клонъ отъ земледѣлието. То използва най-добре многото баири и склонове, които за друга култура не-подхождатъ и дава поминъкъ на много стопани и работници, предимно жени и деца, които нѣма где другаде да вложатъ труда си. Но то е въ голѣма криза, главно поради финансовата невъзможностъ на лозаря да индустриализира виненото производство, чрезъ което само може да се завладѣятъ външни пазари, следователно да се спаси лозарството отъ тая криза.

Тая тежка лозарска криза, Господъ не е длъженъ и не ще я премахне. Затова, лозаря не бива да продължава работитъ си само съ крайната надежда въ Господа, като въ дни на тежъкъ трудъ завършва съ припѣва „Господи, дано е на сполука“.

На сполука, или по-право, къмъ сполука, лозаря ще е само тогава, когато преди всичко самия той разбере, че безъ просвѣта и познания успѣхъ не ще добие и безъ организирана борба, защита на интереситъ си не ще има. Тая просвѣта и борба лозаря може да има преди всичко чрезъ своя просвѣтенъ и организиранъ защитникъ Българския Лозарски Съюзъ и неговия органъ сп. „Лозарски прегледъ“.

Предъ тѣхъ, той ще може да посочи болкитъ и причинитъ за правилното развитие на лозарството и чрезъ тѣхъ мотивирано да предявява справедливитъ си искания предъ държава и общество. Въоръженъ съ правотата на своитъ искания, продиктувани отъ общъ интересъ и гражданско-стопанскитъ си права, лозаритъ наредени подъ знамето на своя съюзъ ще успѣватъ да прокарватъ удовлетворението имъ. Това, отдѣлния лозаръ въ никой случай не може да постигне.

Ето защо, като се иматъ предъ видъ ползитъ, които до сега лозарския съюзъ донесе на лозарството и необходимостта отъ продължавание и засилване на тая дейность, свещенъ дългъ се налага на всѣки лозаръ часъ по-скоро да стане членъ на съюза и абонатъ на списанието. Съюза е силенъ съ правотата на своитъ лозунги, но е слабъ още да се справя съ пречкитъ, които среща на пътя си, защото голѣмата маса лозари стои вънъ отъ редоветъ му.

Разберете лозари, че вашитъ интереси искрено ще защищава само собствената ви организация, и затова влѣзте до единъ въ редоветъ ѝ, подкрепете я морално и главно материално и само тогава ще можете да кажете не само „Господи, дано е на сполука“, а

Господи, дружно тръгваме къмъ сполука!

Бълчо Ив. Бълчевъ.

Повреди на лозята отъ измръзване.

Съ откриването тази годишната кампания на рѣзидбата, лозаритѣ отъ всички краища въ страната се натъкнаха на масови поражения въ лозята, които необикновенно силнитѣ студове презъ дългата зима причиниха. *Единъ голѣмъ брой отъ очитѣ въ основата на лозовитѣ прѣчки, върху които лозаря се гласи да сложи рѣзидбата за плодъ — сж черни (измръзнали).* Повредитѣ сж така дълбоки, че въ много случаи дори и спящитѣ пжпки сж изгорени. Пораженията сж особено голѣми въ по-младитѣ лозя, както и въ лозята, засадени въ по-нискитѣ мѣста. Въ всички случаи, обаче, при равни условия, известни сортове грозда, като „Афузъ али“, „Димятъ“ и др. се указаха особено чувствителни на зимнитѣ студове. *Разбира се, всичката тази печална картина се рисува само въ незаровенитѣ лозя, каквито за голѣмо съжаление тази година сж подавялющето болшинство (особено въ южна България). Повецето лозари, въпрѣки разумнитѣ съвети на агрономитѣ, настояха да правятъ безрасждни икономии и горещо агитираха противъ заравянето, което сочиха като излишна практика.* Горко имъ! **Всички лозари трѣбваше да се вгледатъ въ вѣковната опитностъ на миналитѣ поколѣния. Заравянето на лозята е една практика поддържана по традиции отъ нашитѣ дѣди и прадѣди.** Вънъ отъ голѣмитѣ придобивки, които тази практика дава за обработка на почвата въ лозята, заравянето е една задължителна застраховка противъ зимнитѣ студове. Сжщо както се застраховаме противъ пожаръ безъ да сме сигурни, че къщата ще ни изгори презъ годината; както се застраховаме противъ градушка, безъ да правимъ гадания дали годината ще бжде градоносна — *сжщо така трѣбва да заравяме систематически и ежегодно нашитѣ лозя, за да се гарантираме противъ евентуалнитѣ голѣми студове презъ зимата, когато може да имаме до 25 — 30 градуса подъ нулата, каквато се случи тази година.* Но балансътъ на пораженията отъ измръзване върху реколтата 1928 год. не е още приключенъ. При тазгодишната продължителна и остра зима, много симптоматични сж изгледитѣ, че ще имаме и люти пролѣтни слани. **Като силно ефикасно сръдство за борба съ тѣхъ въ рѣцетѣ на лозаря стои късната пролѣтна рѣзидба.** Пролѣтнитѣ студове се характеризиратъ било съ едно продължително истиване изобщо на атмосферата, било съ едно силно внезапно нощно студуване на близкитѣ до почвата въздушни пластове. При нормално време пролѣтътъ въ самото си начало е сравнително по-студена, като постепенно се преминава отъ съвсемъ ниската температура презъ зимата къмъ все по-висока и по-висока такава.

на растежния периодъ. Въ такъвъ случай лозата си остава въ спящо състояние и пролѣтнитѣ студове сж безвредни, тъй като заварватъ пжпкитѣ на лозата още въ зимното облѣкло. Когато, обаче, пролѣтъта още въ самото си начало се покаже съвсемъ топла, тя бързо подлѣгва развиването на очитѣ. Често пжти, обаче, при крайно промѣнливата понѣкога температура въ началото на пролѣтъта, следъ 10—20 хубави топли дни, *при пѣленъ разгаръ на лозовия растежъ — последва едно внезапно понижаване на температурата.* При това положение, всичкитѣ зелени части (въ това число и плоднитѣ филизи) понеже сж сочни, замръзватъ; тѣхната тъканъ е умъртвена и още съ изгрѣването на слънцето тѣ хлѣмватъ черни като попарени съ врѣла вода. Тѣзи сж най-характернитѣ повреди на пролѣтнитѣ слани, които често пжти унищожаватъ цѣли реколти. Понѣкога пролѣтнитѣ студове се явяватъ по късно—презъ време на самото цвѣтене; температурата не пада толкозъ ниско до смразяване на зеленитѣ части, студа, обаче, се явява продължителенъ. Тази продължителность трае понѣкога до една седмица и повече. При такива случаи, вредното влияние на студа е сжщо голѣмо. Наистина, филизитѣ въ дадения случай сж цѣлокупни, не сж попарени, *но цвѣтнитѣ реси абортиратъ — имаме пълно или частично изрѣсяване на цвѣтнитѣ реси* (споредъ силата и продължителностьта на студа) и реколтата е компрометирана. *За правилното и редовно цвѣтене сж необходими хубави топли дни.* Всички лозя засадени въ по-нискитѣ и непровѣтриви мѣста сж особено изложени на пролѣтнитѣ слани. Лозя, засадени въ по-високитѣ припекливи баирски хълмове съвсемъ рѣдко или никакъ не страдатъ отъ пролѣтнитѣ слани. Тази особеность се пояснява отъ една страна съ по-бързото нагрѣване на почвата и отъ друга съ въздушнитѣ течения, които винаги сжществуватъ по склоноветѣ. Студенитѣ въздушни пластове, като по-тежки, се свличатъ въ по-нискитѣ мѣста.

Голѣмитѣ вреди, които причиняватъ пролѣтнитѣ слани основателно извикватъ най-сериозната загриженость на лозаритѣ. Въ своята борба, макаръ и да не сж въ състояние да се справятъ съ тѣхъ, лозаритѣ разполагатъ съ срѣдства да намалятъ до голѣма степенъ тѣхното пагубно действие. На много мѣста, особено въ по-напредналитѣ страни, лозаритѣ практикуватъ така нареченитѣ *изкуствени облаци.* Това сж *пушеци (димъ), които се получаватъ при затрудненото горене на купчинки боклуци, слама залена съ катранъ, кална трева и пр. пр.* Съ тѣзи искусвени облаци се цели главно да се разгонятъ застоялитѣ близо до повърхностьта на земята студени въздушни пластове. На много мѣста лозаритѣ сж получили окуражителни резултати и систематически ги практикуватъ всѣка година. Борбата посрѣдствомъ искусвенихъ облаци, обаче, иска една добра организация и умѣло

ржководене. Приготвенитѣ горивни материали трѣбва да бждатъ умѣло разпредѣлени и да се запалятъ на време, (когато температурата ще достигне едно опасно понижение), като се даде направление на пушецитѣ таково, което да съвпадне съ направлението макаръ и на слабия вѣтрецъ, какъвто може да има въ този моментъ. При разхвърляното дребно лозарство и съвсемъ слабото съзнание за взаимно подпомагане у насъ, борбата чрезъ изкустеннитѣ облаци се възприема мжно, защото се смѣта скъпа и трудна работа.

Много по-лесно и отлично приспособимо сръдство за намаляване вредата отъ пролѣтнитѣ слани—е да се популяризира късната пролѣтна рѣзидба.

Знае се много добре, че пролѣтъ най-напредъ се развиватъ *очитѣ на пржкитѣ*, стоящи къмъ самия връхъ и следъ това, последователно слизайки надолу, се развиватъ всички до основата на пржката. *Очитѣ въ основата се развиватъ прочие най-късно.* Много пжти дори, по-високостоящитѣ пжпки взематъ връхъ въ растежа и онѣзи въ основата не се събуждатъ, оставятъ спящи. Това обстоятелство именно може да се използва въ практиката за борба съ къснитѣ пролѣтни слани. И, наистина, ако ние съумѣемъ да забавимъ развитието на *очитѣ* въ основата съ 10 — 15 дни само, то ние имаме шансъ да прескочимъ трапа т. е. да прескочимъ този опасенъ пролѣтенъ промежутъкъ, когато за времето се има най-голъма вѣроятностъ да бжде резко промѣнено съ макаръ и краткотрайно понижаване на температурата. Голъма грѣшка е гдѣто изложенитѣ въ по-нискитѣ мѣста лозя прибързано се порѣзватъ още презъ февруарий или началото на мартъ месецъ. А знае се, че колкото по-рано се порѣже лозето, толкова по рано ще имаме филизи. Не веднъжъ лозаритѣ сж били свидетели на 40—50 см. плодни филизи попарени отъ сланата и реколтата изгубена още въ началото на пролѣтъта. *У насъ растежния периодъ е достатъчно дълъгъ за да сме сигурни, че и при късната рѣзидба можемъ да добиемъ пълната зрѣлостъ на гроздето.* Наистина, съ отсрочване датата на рѣзидбата не бива да се злоупотрѣбява, защото при много късната рѣзидба, когато лозата има развити вече дълги филизи се посега върху нормалната вегетационна сила на лозовитѣ главини, отъ което ще последва едно изтощение и отслабване на последнитѣ. Това обстоятелство прави впрочемъ отъ късната пролѣтна рѣзидба едно разумно сръдство за борба въ много случаи съ безплодието, което причиняватъ нѣкои буйно растящи подложки. *Систематичното късно рѣзване, обаче, изисква по-голъми грижи и необходими допълнителни културни работи въ лозето.* Ако съ късната рѣзидба лозаря успѣва да спаси реколтата отъ пакоститѣ на пролѣтнитѣ слани, той трѣбва да бди надъ здравословното състояние на лозитѣ като ги обкръжава съ по-особни грижи, както за по-съвършенната об-

работка на почвата, така и за системното и изобилно наторяване на почвата на лозето. Отъ голѣма полза ще бжде въ случая наредъ съ изобилното торене презъ две—три години съ по 5—6 хиляди килограма оборски торъ на декаръ, да се използва ежегодно напролѣтъ химическия торъ чилска силитра, като се хвърля по 10—15 кгр. на декаръ. Чилската силитра ще играе, въ този моментъ ролята на камшикъ върху закъснялата вегетация.

Прочие, тамъ гдето върлуватъ късни пролѣтни слани, откриването на лозята да става колкото се може по късно, а рѣзидбата да са извършва, когато по върховетъ на прѣчкитъ има развити единъ два сантиметрови мамули. Нека случайно явили се студень промежуткъ въ началото на пролѣтъта завари очитъ въ основата на прѣчкитъ въ спящо състояние. Дългогодишнитъ и многократни опити сж родили поговорката на французкитъ лозари: „Taille d' Avril met du vin dans le baril“, т. е. рѣзидбата презъ априлъ, туря вино въ бурето.

Проф. Н. Медѣлчевъ.

Рѣзидба Гюйо.

Д-ръ Гюйо следъ като обиколилъ всички лозарски райони въ Франция и изучилъ разнитъ системи рѣзидби, комбиниралъ своя система, която днесъ носи неговото име. Рѣзидбата Гюйо минава за една отъ най-рационалнитъ рѣзидби. Тя се отличава твърде много отъ обикновената чашовидна рѣзидба. Рѣзидбата Гюйо е смѣсена, т. е. на всѣка главина се оставя по едно чепче (къса рѣзидба) и една плодна прѣчка (дълга рѣзидба). Назначението на късото чепче, рѣзано на две очи, е да даде две добре развити прѣчки, върху които ще се сложи рѣзидбата на следната година. Дългата прѣчка е предназначена изключително да даде плодъ, тъй като тя на следната година се премахва.

Тази рѣзидба може да се приложи само върху лози, които сж подпрени на теленà конструкция. На втората година следъ насаждането лозата се рѣже на две очи. На третата година се поставя телената конструкция, съ три етажа тель—на 50 см., 90 см. и 1 м. 50 см. надъ земята. На двата края на реда се забиватъ здрави дървени колове, подпрени отвътре на реда, а между тѣхъ презъ 4—5 лози по единъ междиненъ колъ, високъ 1 м. 50 см. надъ земята.

Лозитъ на третата година презъ пролѣтъта се рѣжатъ като се оставя най-добре развитата прѣчка, а всички други се премахватъ отъ основата. Оставената прѣчка се рѣже на около единъ метъръ, прекривява се по долната тель и се привързва. Отъ покаралитъ лѣтораста два, израснали отъ при-

кризената частъ, се оставятъ некършени, а другитѣ се кършатъ на височина на най-горната тель.

На четвъртата година се формира окончателно рѣзидбата, като отъ дветѣ оставени некършени прѣчки горната се рѣже на около 1 м. дължина и се прикривява по тельта, а подолната се рѣже на две очи—кжсо. И това се повтаря впоследствие всѣка година.

Презъ пролѣтѣта се извършва филизене, като се премахватъ безплоднитѣ филизи и тѣзи, които сж на гжсто, за да се откриятъ рѣситѣ на плоднитѣ ластари. Презъ лѣтото се предприема кършене на лѣтораститѣ по плодната прѣчка, щомъ надвишатъ най-горната тель. Отъ кършенето зърната наедряватъ.

Рѣзидбата Гюйо е особено препорѣчителна за десертнитѣ лози, които сж обикновено буйни, защото чрезъ нея се използва буйността за получаване повече плодъ. Отъ друга страна плоднитѣ лѣтораститѣ сж разположени въ единъ планъ, огрѣватъ се и се провѣтриватъ добре, завързането е по-правилно, отколкото е при чашовидната система. Понеже гроздоветѣ се намиратъ високо надъ земята, тѣ се запазватъ чисти и здрави, а не както при чашовидната, често замърсени съ калъ отъ дъждоветѣ, поврѣдени и подлежащи на бърза развала. Полученитѣ при тази рѣзидба грозда сж поиздържливи на транспортъ, което е отъ голѣмо значение при износа на грозде въ чужбина. Нашиятъ неуспѣхъ въ износа често пжти се дължи на неподходящата рѣзидба, по която сж водени лозитѣ.

Тази рѣзидба има едно неудобство при нашитѣ условия, че плоднитѣ прѣчки рискуватъ да измрѣзнатъ презъ зимата, ако не се заровятъ. Заравянето може да се избѣгне само край морето, кждето температурата презъ зимата е сравнително висока. Навсѣкжде другаде отъ предпазливостъ, би трѣбвало рѣзидбата да се извърши презъ есенъта и оставената плодна прѣчка да се зарови съ прѣстъ. Това е едно усложнение, но то се възнаграждава отъ по-голѣмата реколта, която ще се получи и отъ по-здравото грозде, съ по-висока търговска стойностъ.

Ил. И. Хранковъ.

Оидиума и ранната рѣзидба.

Презъ нѣколко годишната ни работа съ лозарството, се убедихме отдавна, че *Оидиума* е една отъ най-грознитѣ и опустошителни лозово-гроздови болести. А това е затуй, защото ние работихме предимно на брѣга на Черно море, *гдето има най-благоприятни условия за развитието и по-жарното опустошение по лозята отъ тази болестъ.* Че усло-

вията сж действително *най-благоприятни* показва факта, гдето ние години подъ редъ наблюдавахме *пълното унищожение на плода* въ много лозя, въ които или нищо не се предприемаше за предпазване и лѣкуване, или ако нѣкой нѣщо направѣше, *то биваше много късно*, следователно *безполезно*.

Макаръ че тази болестъ върлува изъ европейскитѣ лозя ето вече надъ 70 години—началното ѝ появяване е отъ 1845 година и макаръ че скоро следъ това бѣ намѣрено какво прѣскането съ сѣра действува предпазно лѣковито,—въпрѣки това и въпрѣки, че презъ последнитѣ години бѣха употребени и други лѣкарства, трѣбва да се отбележи, че *тя все още не е коренно победена*.

Тѣй или инѣкъ и благодарение на безпирнитѣ проучвания на живота и развитието ѝ, каквито, между другитѣ учени, направи учения и известенъ френски професоръ по лозарството г. Ravaz, може да се признае съ благодарностъ, че презъ последнитѣ години имаме по-сигурни и по резултатни лѣкарства и начини за борба. Въ следващитѣ редове ние ще ги посочимъ съвсемъ на кратко :

1) Тѣй като г. Ravaz е доказалъ, че по едногодишнитѣ лозови прѣчки и пѣпкитѣ презимуватъ милиони и милиарди отъ сѣменцата на Оидиума, той е препорѣчалъ *ранно рѣзване* на заразениѣ и страдали лози, като изрѣзанитѣ прѣчки заедно съ опадалитѣ листа и поврѣденото опадало грозде, *бждатъ изгаряни*. По този начинъ най-голѣмата частъ отъ семенцата на болестъта—бждащитѣ ѝ разпространители, биватъ унищожени. Подъ *ранна рѣзидба* се разбира рѣзидбата презъ есенъта, зимата и рано презъ пролѣтъта—*преди първитѣ чувствителни пролѣтни топлини*.

2) Понеже по оставенитѣ чепчета оставатъ още не малко спори (семенца), тѣ трѣбва да се прѣскаатъ съ разтворъ отъ *калиенъ перманганатъ*. За това прѣскане — особено за есенното и зимното, разствора може да бжде посиленъ отъ онова за лѣтното; така до като за последното се употребява 125 гр. калиенъ перманганатъ на 10 литри вода, за първото може да се увеличи до 3—400 гр.

Прѣскането може да се върши съ обикновената лозова прѣскачка, като се помни, че перманганата е *силно горяща* материя за всичко *органическо*, което *налага* голѣмо внимание и предпазване при прѣскането—да се пазятъ рѣцетѣ, лицето, дрехитѣ и пр. и *веднага следъ работа* да се измиватъ много добре съ чиста вода маркучитѣ на прѣскачкитѣ.

За *увеличение* лепливостъта на разствора отъ перманганата, трѣбва къмъ него да се прибавя разтворъ отъ 2 — 3 кгр. прѣсно изгасена варь.

Да се помни още, че оставения отъ днесъ за утре перманганатовъ разтворъ *изгубва почти напълно убийственното си действие*.

Ето горнитѣ два начини за борба, допълнени при нужда, съ лѣтно прѣскане даватъ доста задоволителни не, ами добри резултати.

Къмъ гореказаното намираме за умѣстно и полезно да изтъкнемъ още, че посоченитѣ начини за борба ние прилагаме *успѣшно въ голѣмъ размѣръ* при Черно море. Нѣщо повече, ние своевременно заявихме, а сега го припомняме — при онѣзи *най-благоприятни* условия за страшното и *масово* развитие на болестта, ние намѣрихме спасение *само* въ горнитѣ начини за борба; защото ние имахме случаи отъ внезапно и бързо развитие на болестта на гроздето до степенъ последното да бѣде *напълно покрито* отъ сиво-белезникавата плесень на *Оидиума*, но следъ *напрѣскването* му съ казания разтворъ — *лѣтния*, последното следъ 2—3 часа се *очистваше*, тѣй като че нищо не е имало по него.

Най-после, въ заключение трѣбва да припомнимъ и подчертаемъ и следното сжществено условие: за да бѣде борбата противъ Оидиума, както противъ всички други лозови болести и неприятели, *напълно ефикасна и благоприятна, тя трѣбва да е задължителна за всички лозари и земледѣлци*. Задължителността трѣбва да бѣде *преди всичко съ просвѣта и съзнание*, но, ако това не помага, да се *наложи съ законъ*.

Иванъ Добревъ.
(инж. агрономъ).

Разстоянието между лозитѣ.

Разстоянието на което трѣбва да се посаждатъ лозитѣ е единъ много важенъ въпросъ, на който лозара трѣбва да си отговори ясно. Като започнемъ отъ 1000 лози на декаръ стигаме до 320 лози, защото разстоянието между лозитѣ се движи отъ 1 м. до 2 метра. Колкото лозитѣ сж по-нагжсто, толкова страдатъ повече отъ сушата и даватъ по малко грозде и по-малки чепки. Ако се вгледаме въ разстоянието между лозитѣ въ една и сжца лозарска мѣстность, ще констатираме, че по върховетѣ на високитѣ хълмове, гдето почвата е по-суха и по-бедна, лозитѣ се посаждатъ по-нагжсто, а въ долинитѣ, гдето почвата е по-влажна и по-богата, лозитѣ се посаждатъ по-нарѣдко, гдето именно почвата може на по-малко мѣсто да изхрани повече лози. Следователно, това не е нито влагата, нито храната въ почвата, които опредѣлятъ разстоянието на лозитѣ, а това е *силата на лозата и качеството на виното*. По хълмоветѣ се получаватъ вина по-богати на спиртъ и на танинъ, вина богати на *ароматъ* и *вкусъ*, тогава, когато въ полето се получавагъ по-бедни на захаръ. Когато лозитѣ сж по-буйни, тогава тѣхния плодъ бива по-недоброкачественъ. Когато лозитѣ сж посадени на гжсто,

тѣхнитѣ корени сж по-плитки въ земята, тѣ иматъ по-малко листа и следователно тѣхното грозде се огрѣва по-добре отъ слънцето. Въ всѣки случай лозитѣ не трѣбва да страдатъ отъ суша. Когато лозитѣ сж посадени на по-голѣмо разстояние, тогава тѣ развиватъ по-голѣми корени, който отиватъ по-дълбоко въ земята; лозата има много листа, става по-буйна, защото страда по-малко отъ сушата. Гроздето, като плодъ на всѣко буйно растение остава по-бедно на захарь, макаръ че такива лози иматъ по-едри чепки и даватъ по-голѣмо количество грозде. Лозитѣ посадени на по-голѣмо разстояние даватъ повече грозде на декарь, отъ тѣзи посадени по-нагжсто, но понеже тѣзи лози сж по-буйни тѣхното грозде узрѣва по-късно. Когато лозитѣ сж по-гжсто, понеже иматъ по-кжси (плитки) корени, есенно време спиратъ по-рано да буютъ и следователно гроздето зрѣе по-правилно и става по-доброкачествено.

Независимо отъ климата на една и сжща мѣстность, въ по-влажнитѣ земи лозитѣ се посаждатъ по-нарѣдко отколкото въ сухитѣ почви, защото лозитѣ отъ действието на влагата се развиватъ по-силно и трѣбва да достигнатъ известно развитие, за да престанатъ да бждатъ тѣй буйни и за да даватъ плодъ. Въ противенъ случай ще имаме само листа и гроздето ще изресява. Това се случавало често, когато въ влажни и богати почви лозитѣ сж пасадени много на гжсто. Разстоянието е въ зависимостъ и отъ силата на калемитѣ. Много буйнитѣ лози, като Фоча, Афузъ Али, Зейнелъ, Памидъ и др. трѣбва да се садятъ по-нарѣдко, а Шасла Доре, Гжмза, Сензо и др. може по-нагжсто.

Въ една суха и бедна почва не е практично да поставяме лозитѣ много на рѣдко, защото колкото и да сж по-отдалечени, тѣ нѣма да станатъ по-силни, следователно по е практично да ги поставяме по на гжсто. Когато държимъ за качеството на виното трѣбва да спазваме следното: да се посаждатъ по възможность повече лози на декарь, до толкова, до колкото климата, влагата и сорта на гроздето позволяватъ. Но когато искаме да получимъ по-едри чепки при десертнитѣ грозда, трѣбва да ги посаждаме по-нарѣдко.

Лозитѣ се посаждатъ въ *квадратна, правоъгълна и триъгълна форма*. Квадратната форма е най-разпространена, като най-идеална, защото всѣка лоза почва да разрива около себе си своитѣ корени и всички лози биватъ еднакви и правилно се огрѣватъ отъ всички страни отъ слънцето. Обработването на почвата може да стане въ две направления. Колкото квадрата е по-голѣмъ, толкова неудобствата при обработването на почвата сж по-малко, Препоръчваме следнитѣ разстояния: 1'50 за десертнитѣ лози, както и за виненитѣ. Въ по-беднитѣ и сухи мѣста, обаче виненитѣ могатъ

да се посадатъ на 1'30. При разстояние 1'50 × 1'50 имаме 444 лози въ декарь, при 1'40 × 1'40 имаме 510 лози, а при 1'30 × 1'30 имаме 591 лози.

Правожълна форма. Тя е за предпочитане предъ квадратната форма и напоследъкъ тя си пробива пътъ, защото има много преимущества, отъ които по-важнитъ сж: 1) Между редоветъ разстоянието е много по-голѣмо, а това ни позволява да обработваме почвата презъ цѣлото лѣто съ плугъ или окоповачка. 2) Понеже лозитѣ сж по-близки една до друга въ редоветъ, тѣхнитѣ пръчки могатъ да се завързватъ едни въ други. 3) Тя ни позволява да употребимъ телена конструкция, така че между редоветъ да може по-лесно да става едно провѣтряване. 4) Загребването и отгребването става по-лесно понеже чрезъ оранъта си подпомагаме значително. Пръскането става по-лесно, понеже по-малко разстояние се употребява при преминаването отъ една лоза на друга и отъ това, че като пръскаме едната лоза, сжщевременно капкитѣ падатъ на съседната. При тази форма ние препоръчваме следнитѣ размѣри: за десертнитѣ лози 3 метра между редоветъ и 2 метра между лозитѣ, когато ще правимъ шпалири или така нареченитѣ асми (лозници). За въ лозето $2 \times 1'50 = 333$ лози въ декарь и $2 \times 1'25 = 400$ лози. Когато ще садимъ винени сортове, тогава е за препоръчване $2 \times 1'25$ или $1'60 \times 1'30 = 480$ лози въ декарь или $1'50 \times 1'20$ за по-сухитѣ почви = 555 лози въ декарь. Нека забележимъ, че за по-добро освѣтление и по-правилно развитие на лозитѣ, тѣ могатъ да се посадатъ сжщевременно въ редоветъ въ шахматенъ редъ (трижълна форма) т. е., въ съседния редъ да се поставатъ така че, между дветѣ лози на съседния редъ да се постави лозата отъ другия редъ. Това има голѣмо значение за по-правилното огръване отъ слънцето.

Трижълната форма. Тя е най-добрата форма. Лозитѣ се посадятъ въ равностраненъ трижълникъ. При нея почвата се използва най-добре, защото при едно и сжщо разстояние въ нея влизатъ най-много лози на декарь, така при разстояние 1'50—имаме 512 лози, при 1'45 — 555, при 1'40—595 лози, при 1'35—641 л., при 1'30—689 лози, при 1'25—746 лози. При тази форма лозето се копае еднакво въ три направления, лозитѣ се най-правилно огръватъ отъ слънцето. Но тази форма е идеална и добра само тамъ гдето лозето се обработва съ мотика, но не и съ плугъ, защото макаръ че разстоянието между лозитѣ да е 1'50, то между редоветъ на лозата е по-малко — 1'30. Само при разстояние 1'80 лозитѣ ще може да се обработватъ съ плугъ, тъй като това между редоветъ, тогава става 1'60 съ 340 лози въ декарь.

Накрай, нека забележимъ, че направлението на редоветъ при квадратната и правожълната форма трѣбва да бжде винаги отъ северъ къмъ югъ или близко до тази посока, за да могатъ лозитѣ най-добре да се огръватъ отъ слънцето.

Стефанъ Икономовъ
Оп. Лоз. Станция
Плѣвенъ.

Пролѣтна обработка на почвата въ лозето.

Миналата година, тъй характерна съ своето сухо лѣто, даде добра поука на лозаритѣ, като имъ разкри по единъ осезателенъ начинъ значението на редовната обработка на почвата. Докато тѣзи, които имѣха грижата да направятъ една дълбока първа копанъ и да подържатъ презъ лѣтото почвата рохка, получиха грозде богато на захарь и запазиха листата на главинитѣ свежи, онѣзи които поискаха да спестятъ отъ труда си, добиха грозде спарушено и доста кисело, а листата на главинитѣ се свиха и изсжихнаха отъ рано. Такъвъ е случая съ нѣкои лозари отъ плѣвенскитѣ села, а именно: Карагуй, Учинъ-долъ Ральово и др. Това последно обстоятелство се дължи на действието на сушата върху лозата, което действие сжщитѣ лозари не сж съумѣли да предотвратятъ.

Налага се прочие да се разбере значението на обработката на почвата и отъ една година като миналата да се извлече полза, вмѣсто да понесемъ загуби.

Общо взето, отгребването на лозята трѣбва да се предприеме веднага щомъ опасността отъ измръзване е минала и времето позволява работата на полето. Откривайки главината, ние ще улеснимъ затоплянето на коренитѣ, ще доставимъ на тѣзи последнитѣ по-голѣмо количество въздухъ, който е тъй необходимъ за тѣхното дишане и за извършването на онѣзи биологични процеси въ почвата, резултатъ отъ които е разлагането на органичнитѣ материи (торь, листа, бурени и др.) и превръщането имъ въ готова храна за коренитѣ. Съ отгребването ще заринемъ разпръснатия торъ, ще изложимъ на въздуха и следвателно ще улеснимъ унищожението на голѣмъ брой неприятели на лозата, които сж прекарвали зимата въ къртичинитѣ около главинитѣ. Ще улеснимъ сжщо така поемането на дъждовната вода отъ почвата и ще почистимъ голѣма частъ отъ буренитѣ, които изчерпватъ влагата отъ земята за смѣтка на лозата. Най сетне, така откритата главина ще бжде по лесно почистена отъ росни корени, издѣнки, кора и порѣзана.

На много мѣста въ България извършватъ първата копанъ едновременно съ отгребването. Тази практика не е за препоръчване, защото при рѣзидбата почвата се отново притъпква и извършената копанъ губи всѣко значение. По-добре е първата копанъ да се извърши следъ като лозето е порѣзано, следъ като коловитѣ сж поправени и поставени.

По такъв начинъ, почвата ще остане рохка за по-дълго време, а отъ тукъ и изпарението на водата ще бжде силно ограничено.

Каква, обаче, трѣбва да бжде първата копань? Дълбока или плитка? Общо взето, може да се каже, че копаньта, която предшества напжпването, трѣбва да бжде най-дълбоката. Въ мѣста, съ сухъ и топъл климатъ, тази копань би трѣбвало да се извършва презъ есенъта или зимата, за да може да се задържи дъждовната вода, която въ тия мѣста пада главно презъ есенъта и зимата. Напролѣтъ, преди цвѣтенето, се извършва една плитка копань, а ако времето го наложи, тѣзи две копани могатъ да бждатъ допълнени и съ една трета, въ зависимостъ отъ валежитѣ. Една дълбока копань презъ гореща пролѣтъ би улеснило изпарението, тѣй като една голѣма поврѣхностъ отъ разработена почва, още влажна, се излага на действието на слънцето и вѣтроветѣ.—Въ по-умѣренитѣ и студени мѣста, първата дълбока копань се извършва презъ пролѣтъта, за да се улесни поемането и задържането на водата отъ разстопенитѣ снѣгове и дъждоветѣ. Въ тѣзи мѣста есенъта и пролѣтъта не сж тѣй горещи че да предизвикатъ една загуба въ влагата; напротивъ, падналитѣ презъ есенъта дъждове се поематъ отъ почвата, макаръ и въ по-ограничено количество по причина на отжпканата прѣстъ презъ време на гроздобера, обаче тукъ снѣговетѣ и обилнитѣ пролѣтни дъждове сж отъ по-голѣмо значение отъ есеннитѣ валежи.

Презъ годината, лозето трѣбва да се копае най-малко три жти, като първата копань се извърши, както видѣхме, преди напжпването, втората преди цвѣтенето и третата преди прошарването.

Колкото повече се отдалечеваме отъ зимата, толкова по-плитко трѣбва да стане копането.

Максималната дълбочина на която се извършва обработката, е въ зависимостъ главно отъ климата; въ сухитѣ и топли мѣста тя е по-голѣма, защото тамъ коренитѣ на лозата отиватъ по-дълбоко да търсятъ влагата и следователно пресичането на поврѣхностнитѣ коренчета е отъ полза, тѣй като съ това се предизвиква развитието на дълбокитѣ корени. Въ тѣзи мѣста, една дълбочина отъ 18—20 см. е наложителна, тогава когато въ умѣренитѣ и студени мѣста тя не трѣбва да надминава 10—15 см., по причини обратни на гореизложенитѣ.

Обработката може да бжде ржчна или впрѣгатна. Отъ техническа гледна точка, ржчната обработка е най-съвършенната. При нея обръщането на буцитѣ, разчупването имъ, унищожаването на буренитѣ и пр. се извършватъ, най-добре; затова въ мѣста, където ржчния трудъ е евтинъ и въ изобилие, тя е за предпочитане. Обаче, когато една копань

трѣбва да се извърши бързо, когато почвата е чиста отъ бурени и трѣбва само да се разтроши образувалата се кора за да се намали изпарението, когато ржчния труѣ е скъпъ и рѣдъкъ и най-сетне, когато разстоянието между лозитѣ го позволява, тогава впрегатната обработка, съ помощта на малки лозарски плугчета или култиватори е за предпочитане. Въпроса за впрѣгната обработка ще бжде обектъ на друга статия.

Практически съвети и новости.

Б. Ив. Б.

Пазене на празнитѣ винарски сждове.

Всички опразнени винарски сждове трѣбва да бждатъ подложени на систематиченъ прегледъ и поддържане за да се запазятъ чисти отъ мухалъ, плесень и всевъзможнитѣ гъбни паразити, които биха се развили въ виненитѣ остатъци полевени по вътрешнитѣ имъ стени. Вентилационната система за помѣщението, гдето се пазятъ празнитѣ сждове трѣбва да бжде нагласена така, че въздуха на помѣщението да не бжде нито много сухъ, нито много влаженъ. Въ всѣки случай за доброто съхранение на празнитѣ сждове трѣбва да се полагатъ голѣми грижи, защото отъ една страна работата тогава по почистването имъ при новото употребление е съвсемъ опростена и отъ друга гаранцията за постигане необходимата чистота, тогава е най-голѣма. Захвърленитѣ и изоставени праздни винарски сждове при новото имъ употребление изискватъ много трудъ за почистване, много разходи и при това гаранцията за докарване сжда въ безупрѣчна изправностъ е съмнителна. *Най-лесно достъпно средство за съхранение празнитѣ бѣчви е серниятъ двуокисъ, онзи пушекъ, който се получава, когато се гори сѣра.* Веднага следъ опразването на бѣчвата, последната се изплаква изобилно съ чиста вода и се оставя да се отцеди на силно провѣтриво мѣсто (ако сжда е голѣмъ, изсушава се съ мангалъ), следъ това се напълва съ сѣренъ пушекъ и се зачуква враната. Всѣки две седмици, а най-малко веднѣжъ въ месеца празнитѣ бѣчви се напълватъ съ такъвъ сѣренъ пушекъ, като за целта при всѣко насимпурване *се гори три до четири грама сѣра за всѣки 100 литри обемъ.* За тази целъ се използватъ:

а) *Специални прости ламаринени пеици, въ които се втиква паничка съ запалена сѣра, а куминчето на пеицата (тѣсна прекривена тржба) завършва въ отворието на враната;*

б) *Сърни фитили, които се палят въ вътрешността на бъчвата.* Въ случай на употребление обикновенитъ сърни фитили, да се поставя винаги едно просто приспособление на ламаринена кутийка подъ горящата сѣра за да се събира сѣрата, която ще капе отъ фитила;

в) *Чрезъ употреблението на фабрични специалитети отъ сѣра, на фитили или таблетки, която гори безъ да капе.*

За грижливо подържанитъ праздни винарски сѣдове при новото употребление, достатъчно е да се изпакнатъ изобилно съ чиста прѣсна вода и да се оставятъ да се отцедатъ добре, следъ което наново да се насимпурятъ съ сѣра—*излеко*, ако ще се сипва червено вино или *изобилно*, ако ще се сипва бѣло вино.

Всички запушалки, особено вранитѣ, при всѣко ново употребление на празнитѣ сѣдове, вѣнъ отъ внимателното имъ почистване трѣбва да бждатъ оставени една две минути въ врѣла вода за да се унищожатъ всички болестни микроорганизми, каквито може да има полепени по тѣхъ.

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ.

Въпросъ 3. — Имамъ 5 годишно лозе съ разни винени сортове върху Монтикола, почвата сръдно плодородна, северо-западно изложение, съ слабъ наклонъ. Лозитѣ растатъ буйно, но затуй пѣкъ м. г. плодътъ му бѣ малко. Моля, какво да направя за да мога да получа повече плодъ?

М. Л-овъ.

Отговоръ. — Отъ краткитѣ сведения, които давате, най-вѣроятно е малкото плодъ да е следствие отъ буйността на лозитѣ. Въ такъвъ случай се препоръчва по късна рѣзидба — следъ раздвижване на лозовитѣ сокове, като отрезитѣ се правятъ по-високо отъ обикновеното и *непремно на противната страна на пжлкитѣ*, а сѣщо оставете повече чепчета на лозитѣ—споредъ силата на всѣка лоза, а сѣщо споредъ сорта.

Освенъ това при започване на цѣвтенето, извършете *правилно* прищипване на филизитѣ (справете се точно за тази работа).

Въпросъ 4. — Възнамѣрявамъ да си посадя до 1—2 декари лозе съ десертни грозда. Моля, съобщете ми какви подложки и какви присадници да употребя?

Отговоръ. — Съобразно земята Ви (справете се съ мѣстния агрономъ) за препоръчане сж Рипария × Рюпестрисъ 101¹⁴, Шасла × Берландиери 41⁶ Рипария × Беландиери 420^а,

и др. — въобще подложки, които улесняватъ и ускоряватъ зрѣнето, а сж и редовни въ плодородието си.

Отъ присадниците (калемитѣ) Ви препоръчаме Афузъ-Али, Димятъ, Чаушъ, Разакия (бѣла и червена), Кадънъ-пармакъ, Зейнелъ и др. Не трѣбва да събирате много сортове — достатъчни сж първитѣ четире.

Въпросъ 5. — Преди 3—4 дни забелѣзахъ, че виното ми (бѣло), около 500 литри, започнало да се точи, като зехтинъ. Моля, да ми се отговори какво да правя съ него?

П. Д-овъ.

Отговоръ.—Виното Ви е нападното отъ болестъта провлачностъ. Преточете го *незабавно* въ чисто напушено съ сѣра буре (чрезъ изгаряне срѣденъ фитилъ 3—5 гр. на 100 литри, споредъ развилата се болестъ) или 8—12 гр. метабисулфитъ пакъ на 100 литри вино. Претачането да се извърши съ силно провѣтряне.

Ако болестъта е напреднала, при претакането може да прибавите 15—20 гр. чистъ виненъ танинъ на 100 литри. Ако се укаже нужда, може да го преточите повторно—следъ 3—4 дни отъ първото претакане, виното ще Ви даде указание.

СВОБОДНА ТРИБУНА.

Въпрѣки, че Българ. Лозарски Съюзъ по повечето въпроси засѣгащи лозарството и винарството има становища, взети въ досегашнитѣ си конгреси, известни срѣди продължаватъ да подържатъ свои становища, различни отъ конгреснитѣ.

За да се доосвѣтлятъ въпроситѣ, като се изкажатъ всички интересующи се, открива се отдѣла свободна трибуна.

За сега се слагатъ на разисквания следнитѣ въпроси:

- 1) Да остане сегашното данъчно облагане на лозарството и винарството, като плащатъ поземленъ данъкъ, плюсь него и още акцизъ на виното и ракиитѣ или да се премахне акциза и остане единъ единственъ данъкъ—поземленъ налогъ.
- 2) Да се допусне ли подсилването на мжстѣта съ захаръ и виното съ спиртъ, за вътрешна консумация и даже за износъ или да се забрани безусловно.

(Министерството на Земледѣлието и Държ. Имоти да изработи изчерпателенъ законъ противъ фалшификацията на виното, като недѣлима частъ въ който да се вмъкнатъ специални клаузи за вината, предназначени за износъ. *До това да се отмѣни клаузата въ настоящия „Законъ за насърчение износа на вината“, съ която се разрешава подсилването съ захаръ и спиртъ.* Изъ резолюцията на VIII лозарски конгресъ).

3) Да се препоръчватъ засажданието на десертни лози съ Афузъ-Али или съ Димятъ и въобще кои сортове предимно да се препоръчватъ.

Интересующитѣ могатъ да се изкажатъ по горнитѣ въпроси или да повдигнатъ нови.

Проф. Н. Недѣлчевъ

Да се разреши ли подсилването съ захаръ и спиртъ?

Както е известно, въ недавна приетия законъ за насърчение износа на вината е прокарано позволениято да се подсилватъ гроздовата каша и мжстъ съ 5⁰/₀ захаръ и виното съ спиртъ до 15⁰ (общо спирта въ виното) и то безъ акцизъ, ако фирмата която ще изнася изпълни известни условия, доста тежки, впрочемъ. Това разрешение повдигна на времето голѣмъ шумъ и спорове — да се остане ли въ законопроекта или не. Лозарскиятъ съюзъ, въ лицето на своя управителенъ съветъ, обсъди въпроса въ нѣколко заседания, съвмѣстно съ представители отъ Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти и представители отъ Търговско индустриалната камара, а именно бюрото за улеснение износа на вина и плодове при сжщата камара. Съюзътъ приготви изложение по въпроса въ положителна смисълъ, като предлагаше допустимата норма да се намали за захаръта отъ 5⁰/₀ на 3⁰/₀, а за спирта отъ 18⁰ на 15⁰.

Последниятъ лозарски конгресъ се обяви по принципъ противъ подсилването. Въ конгреса, обаче, въпроса не можа да се изясни отъ всички страни и затова редакцията е направила много добре като е отворила рубрика „Свободна трибуна“, където всѣки може да се изкаже за и противъ, като посочи своитѣ съображения, Тѣ може би понекога да се сходятъ съ интереситѣ на нѣкои фирми или да бждатъ въ разрѣзъ съ други. Това не трѣбва да ни смущава. Целта е ясна и опредѣлена. Да се направи това, което би увеличило износа на вино и би докарало по-добро благосъстояние за лозаря — производителъ.

Какъ е уредена тази материя за вътрешността?

Законътъ за облагане съ акцизъ вината (отъ 19 ноемврий 1918 год.) казва следното: чл. 2, а) виното отъ прѣсно грозде, даже когато е добито чрезъ подобряване мжстѣта съ захаръ, не въ голѣмъ размѣръ отъ 3 кгр. за 1 хектолитъръ съ 50 ст. (се облага съ 50 ст. акцизъ, б. ав.). Значи съ този законъ всѣки български лозаръ, е свободенъ да подсилва мжстѣта си съ захаръ до три кгр. на 100 литра. Така че съ

прокарване на закона за насърчение износа на вината нищо ново не се въведе, само е увеличена нормата отъ 3 на 5⁰/₁₀. Тъй че противникитѣ на подсилването не сж прави, като казватъ, че въ чужбина ще погледнатъ съ лошо око на това разрешение. То не е ново, и преди този законъ всѣки бѣ свободенъ да подсилва, но тогава никому не дойде на ума да протестира и да иска премахването му и слава Богу нашитѣ вина се приемаха на чуждитѣ пазари съ довѣрие. Да уредимъ въпроса съ подсилването за собствената си страна и тогава да видимъ какво ще правимъ съ вината за чужбина.

За подсилване съ спиртъ на виното не се говори въ закона и трѣбва да се смѣта, че е забранено за вжтрешността.

Подсилването съ захарь е ли фалшификация?

Заблуждение е да се смѣта, че подсилването съ захарь е фалшификация. Това е едно легално срѣдство за подобрене качеството на виното и то не внася никакъв новъ елементъ, който да не сжществува въ виното, тъй като обикновената захарь ферментира и дава сжщитѣ продукти, каквито даватъ гроздовитѣ захари, а именно спиртъ, глицеринъ, янтърна киселина и др.

Ето какво казва единъ ученъ французки винарь, V. Sebastian, въ книгата си: *Le sucrage des vins*. „Всички учени, които сж се занимавали съ този въпросъ, препоръчватъ подсилването съ захарь като почтенна и благотворна практика, която трѣбва да се насърчава, при условие да се употребява чиста, кристална захарь въ нуждната граница“. Подсилването съ захарь никжде въ свѣта не се тълкува като фалшификация. Ако въ нѣкои страни е забранено, съображенията сж били съвсемъ други, а не че съ това се фалшифицира виното. Така че тукъ и дума не може да става за фалшификация. Следва.

Съюзни, дружествени и кооперативни.

Съюзни.

Българския лозарски съюзъ е професионално икономическа организация и си е поставимъ следнитѣ цели:

- 1) да се грижи за подобрието на лозарството и винарството въ страната;
- 2) да работи за материалното и културно повдигане на лозарското население и
- 3) да се застъпва—бори за защита професионално-икономическитѣ интереси на лозарското население.

Членове на съюза сж всички лозарски и винарски сдружения, синдикати, съюзи и кооперации.

Всѣки членъ на съюза е длъженъ редовно да изплаща въ съюзната каса съюзния вносъ.

А годишния съюзенъ членски вносъ е само 2 лева на декаръ, притежавано лозе.

Съюзния органъ, списание *Лозарски прегледъ*, е задължителенъ да се получава и заплаща отъ всѣки лозаръ членъ на сдружаванията—съюза.

Единственитъ парични срѣдства — приходи съ които съюза води борбата и издава списанието сж само членския вносъ и абонамента.

А безъ парични срѣдства дейность и борба сж невъзможни.

Затова, часъ по скоро всички дружества и кооперации трѣбва да се издължатъ на съюза за 1928 г., като внесатъ по 2 лв. на декаръ лозе, притежавано отъ членоветѣ имъ. Сжщо трѣбва да запишатъ членоветѣ си за абонати на сп. *Лозарски прегледъ*, като внесатъ абонамента въ редакцията — Плѣвенъ.

Български лозарьо, засили и подкрепи организацията си за да защитиш поминъка си отъ многото опасности, които го застрашаватъ.

Редакционна забележка. Въ отдѣла съюзни, дружествени и кооперативни трѣбва всички лозарски дружества и производителни лозаро-винарски кооперации да помѣстватъ сведения и съобщения за дейността си, представляващи общъ стопански и агитационенъ интересъ. Затова умоляватъ се управитѣ имъ навреме да ги изпращатъ въ редакцията — Плѣвенъ.

Помощи и членски вноски, събрани презъ време на VIII ред. лозарски конгресъ.

(Продължение отъ кн. I).

Преносъ отъ членски вноски	21,343 лв.
Отъ помощи:	
32. Лозарско-вин д-во — Бургасъ	1,500 лв.
33. „ д-во — Свищовъ	500 „
34. Михаилъ Н. Гърковъ — Ст. Загора	100 „
35. Ст. Яламовъ — гр. Шуменъ	100 „
	<hr/>
Всичко отъ помощи	2,200 лв.
Или всичко отъ помощи и чл. вноски	23,543 лв.
	<hr/>
Събрани отъ значки	2,120 лв.
Отъ завѣрка на увѣрения	3,290 „
	<hr/>
Събрано общо отъ чл. вноски, помощи, значки и пр.	28,953 лв.
(Подписката продължава)	

Кооперативни.

Съюзъ на Лозаро-винарскитѣ кооперации. По инициативата на винарската кооперация „Камъка“, Горна Орѣховица, бѣ свикана конференция на винарскитѣ кооперации въ България на 27 февруарий 1928 год., въ гр. София.

Като се има предъ видъ, липсата у насъ на голѣми частни винарски изби съ достатъчно капиталъ, то единствената форма за индустриализиране и рационализиране на нашето винарско производство си остава за сега „Производителнитѣ кооперации“. И действително, Лозаро-винарскитѣ производителни кооперации напоследъкъ се увеличиха значително, тѣхния брой надминава вече 40. На конференцията вземаха участие следнитѣ Лозаро-винарски кооперации: 1) „Шевка“—Сливенъ, 2) „Лоза“—Стара Загора, 3) „Гъмза“—Сухиндолъ, 4) „Гранитъ“—Пловдивъ, 5) „Камъка“—Горна Орѣховица, 6) „Плѣвенска Гъмза“—Плѣзенъ, 7) „Ловченска Гъмза“—Ловечъ, 8) Лозаро-бубарската кооперация—Станимжка, 9) „Гроздъ“—с. Върбовка (Севлиево), 10) „Винта“—Русе, 11) „Виненка“—Лѣсковецъ, 12) „Мискетъ“—Ямболъ, 13) „Веслецъ“—Враца, 14) „Лоза“—Ломъ, 15) „Ромънка“—Бѣла, 16) „Лоза“—Разградъ, 17) „Памидъ“—Севлиево, 18) „Мискетъ“—Карлово, 19) „Димятъ“—Анхиало, 20) „Памидъ“—Созополъ, 21) „Димятъ“—Варна, 22) „Св. Трифонъ“—Айтосъ, 23) Кооперативната Банка—Чирпанъ и 24) Кооперация „Кале“—с. Пелишатъ (Плѣвенско).

Избра се единъ акционеренъ комитетъ отъ 10 члена, за да приготви устава и извърши всичката подготвителна работа по образуване съюза, както и да свика конгреса на кооперациитѣ, където ще се приеме устава и уреди официално съюза.

Акциония комитетъ заседава при Лозаро-овощарското информационно бюро въ гр. Плѣвенъ и се състои отъ следнитѣ членове:

1) Представители на винарскитѣ кооперации отъ Стара Загора, Сливенъ, Ямболъ, Анхиало, Сухиндолъ, Горна Орѣховица, Лѣсковецъ и Плѣвенъ.

Следва.

Плѣвенската Лозаро-винарска кооперация „Плѣвенска Гъмза“ въ извънредното си общо събрание на 18 т. м. е в зела следнитѣ решения:

1) Удобрява доклада на делегатитѣ си отъ Лозарския конгресъ и конференцията на производителнитѣ винарски кооперации въ страната, състояли се на 25, 26 и 27 февруарий т. г., като приема по принципъ да влѣзе въ проектирания съюзъ на производителнитѣ лозаро-винарски кооперации, но подъ резерва: по самата продажба на вината кооперациитѣ да иматъ пълна свобода.

2) Дава се мандатъ на управителния съветъ да сключи дългосроченъ заемъ отъ мѣстната Популярна Банка, подъ залогъ на инвентаря, въ размѣръ до 600,000 лева. Тоя заемъ е нуженъ за покриване дадения миналата есенъ отъ сжщата Банка времененъ заемъ за раздаване авансъ на членоветъ, срещу внесеното грозде—реколта 1927 год.

3) Приеха се следнитъ правилници: а) за вътрешния редъ въ кооперацията и избата; б) за доставкитъ и изплащанията и в) за служебнитъ лица.

4) Изслуша доклада на комисията, състояща се отъ специалиста Ив. Добревъ и архитекта Хр. Дандоловъ, изпратена да проучи сградитъ и устройството на кооперативнитъ винарски изби и възлага на Дандолова да приготви планъ и смѣтка за нужднитъ преустройства къмъ избата, като строежа се отлага за идущата година.

5) Удобрява се решението на управителния съветъ да се проагитира и приематъ нови членове въ кооперацията, при условие да внесатъ при приемането имъ $\frac{1}{3}$ отъ стойността на дѣловетъ, а другата $\frac{1}{2}$ да имъ се удържи отъ внесеното грозде презъ есенята.

6) Удобрява се решението на управителния съветъ да се закупятъ 150,000 литри джбови бѣчви съ вмѣстимостъ отъ 5 до 10,000 литри едната.

7) Отлага се доклада на анкетната комисии, като се натоварва да разшири провѣрката си върху цѣлата дейность, отъ основаването на кооперацията — 1925 год.

8) Решава да абонира всичкитъ си членове за сп. „Лозарски прегледъ“, като внесе абонамента въ редакцията.

Х Р О Н И К А

Ново посѣгателство върху залъка на лозаря ще има, защото ежедневницитъ съобщаватъ, че финансовия комитетъ при Обществото на народитъ—Женева при водене преговоритъ за Държавния заемъ е намѣрилъ поземления данѣкъ за много нисѣкъ и настоява да се увеличи. Това увеличение ще заsegне преди всичко лозаритъ, които освенъ поземленъ данѣкъ, плащатъ акцизъ и много други. Дали на финансовия комитетъ е дошло на ума това или е сондажъ отъ страна на държавата, за да чуе отзивитъ, ще има тепърва да се узнае, но всѣки случай лозаря трѣбва да бди.

М-ръ Молловъ за данѣка върху материалитъ, отъ които се вари ракия. За тоя данѣкъ г-нь министра на финансиитъ г. Молловъ е заявиль:

Ние имаме данѣкъ върху ракията. Той се плаща неравномѣрно, при една сложна система, при сжжль апаратъ за събирането му. Тази система ще трѣбва да промѣнимъ. Азъ мисля, че трѣбва да създадемъ едно общинско или кооперативно варене на ракията подъ контрола на акцизната власть. Тогава ще имаме общо облагане, а не едни да плащатъ данѣка, а други — не, и да създаватъ нелоялна конкуренция. Но, съ това едни сж съгласни,

а други не сж съгласни. Колибаритѣ нѣма да бждатъ съгласни, защото тѣ не плащатъ данѣкъ. Понататѣкъ, лозаритѣ искатъ да има само единѣ данѣкъ на декаръ. Но какъ може да се приложи това облагане, когато вината отъ Сухиндолъ не се равняватъ на тѣзи отъ Пловдивъ и Ст-Загора. Виждате, какъ се преплитатъ интереситѣ. Но азъ пакъ казвамъ, че ние работимъ и диримъ една по по-справедлива система на облагане.

Пазаря на вината у насъ продължава да бжде оживенъ повече за мѣстенъ пласиментъ. И чужди фирми засилватъ интереса си къмъ нашитѣ вина, но ще се яватъ да купуватъ следъ настѣпване на пролѣтъта.

Ценитѣ на вината за северна България сж отъ 8—10 лв литѣра, за южна България отъ 10—14 лв. литѣра. Джибровата ракия отъ 50—60 стотинки градуса (за ракия надъ 40 градуса).

Тенденцията е къмъ затвърдяване. Покачване не се очаква.

Пазаря на лозитѣ е много оживенъ. Повече облагородни лози се продадоха за Гърция и Ромъния. Ценитѣ сж: за десертнитѣ отъ 5—8 лева едната, а за виненитѣ сортове отъ 3—5 лева.

Рѣзницитѣ: отъ 1,00 до 1,500 лв. хилядата метра, а калемитѣ — десертнитѣ отъ 800 — 1,200 лв. хилядата прѣчки, виненитѣ отъ 800—500 лв. хилядата. Пепиниериститѣ се готвятъ тая година да облагоудятъ повече десертни, защото търсенето имъ е голѣмо.

За покойния Константинъ Малковъ—основателя на българското земледѣлско опитно дѣло. тия дни се е отслужила панахида въ София и Садово, по случай 20 години отъ смъртта му. Той, още въ 1902 год. успѣ да открие първата опитна земледѣлска станция въ с. Садово и да предупреди всички, че до като опитното дѣло не бжде организирано земледѣлието не ще успѣва да прави голѣми крачки напредъ, каквито нуждата и живота изискватъ.

И ние лозаритѣ сжщо имаме нужда да се създадатъ опитни станции за проучване на многото лозарски и винарски въпроси.

Поклонъ предъ заслугитѣ му!

На 14 мартъ т. г. въ Парижъ се е състояло първото заседание на Международното бюро на виното подъ председателството на г. Бартъ. Присѣжствували сж представители на държавитѣ, основатели на бюрото: Франция, Алжирия Тунисъ, Испания, Португалия, Люксембургъ, Унгария и Ромъния, а сжщо и официални представители на следнитѣ държави: Гърция, Бразилия, България, Турция, Южна Америка, Русия, Сирия, Мароко, Австрия, Югославия Германия и Италия.

Разгледжани сж били въпроси въ свързка съ издрѣжката на бюрото и различни въпроси отъ международното значение на виното.

Реферата „Стопанско-икономическото и здравословно значение на виното“, четенъ отъ г-нь Ил. И. Хранковъ на Лозарския конгресъ въ София на 25 февруарий е вече отчетенъ въ брошурата. Цената на брошурата е 2 лв. Всички д-ва, кооперации и лозари да направятъ по-рѣчкитѣ си въ Лозарския съюзъ — София, като изпратятъ и стойността и.

Успѣхътъ на „Плѣвенска Гъмза“. Плѣвенската винарска кооперация „Плѣвенска Гъмза“ въ последнитѣ години направи всичко за да улесни дребнитѣ лозари, като прибра производството имъ и го придаде на добра цена. Това се разбра отъ всички и тая година още 60 души плѣвенски лозари станаха нейни членове.

Отъ м. ноември м. г. до сега кооперацията е продала вино за 1,700,000 лева, като има да получава отъ нѣколко солидни фирми около 300,000 лева. По-голѣмата частъ отъ нейнитѣ вина сж продадени на Виенския и Берлинския пазари, кждето и сега плѣвенскитѣ вина усилено се търсятъ отъ тамошнитѣ винарски кжши.

Преди нѣколко дни, въ кооперацията е било получено писмо отъ германската винарска кжша „Леснеръ“, която иска да закупи голѣмо количество вино.

Похвалния примѣръ на Лозаровинарскитѣ кооперации „Шевка“ — Сливенъ, „Мискетъ“ — Ямболъ, „Лоза“ — Ст. Загора и Лозаро-бубарската — Станимжжа, които записаха всичкитѣ си членове за абонати на сп. „Лозарски Прегледъ“ и внесоха

бонамента, последваха и Плъвенската лозаро-винарска кооперация „Плъвенска Гъмза“ и Горно-оръховската „Камъка“, като записаха всичките си членове за абонати и внесоха абонамента имъ.

Очаква се, тоя примѣръ да се последва отъ всички кооперации и дружества.

Само така ще се подкрепи списанието, за да се издържа, подобри и увеличи обема му.

Плъвенския окръженъ съветъ въ заседанието си на 20.II.1928 г. е решилъ: да помоли почитаемия Министерски съветъ и Народното събрание, щото още въ тая му сесия да разгледа и реши:

1) Да намали акциза върху материалитъ за варене на ракия и този на вината отъ реколтата 1927 год., а така също и общинскитъ връхнини върху сжцитъ, въ размѣръ 50% отъ сегашнитъ;

2) Да се премахне изобщо акциза на материалитъ за варене на ракия и този на виното въ сегашната му форма и се замѣни съ поземленъ данъкъ на декарь върху овощнитъ градини и лозята.

Постояното присѣствие на Българския лозарски съюзъ е издалъ и разпратилъ до всички лозарски д-ва и кооперации въ страната окръжно № 47, което ще се помѣсти изцѣло въ кн. 3, съ което се подканватъ да изпратятъ списъци на членоветъ си съ обозначения притежаванитъ отъ тѣхъ декари лозя и следващия имъ се съюзенъ членски вносъ по 2 лв. на декарь. Като изниси тежкото финансово положение на съюзната каса, което става причина да се спъва и забавя дейността, съюза приканва дружествата и кооперациитъ къмъ редовностъ въ издѣлжение на членския си вносъ.

КНИЖНИНА.

Получиха се въ редакцията следнитъ издания:

Бюлетинъ на Лозаро-овощарското информационно бюро — Плъвенъ, бр. 16.

Двуседмично издание на български и немски. Годишенъ абонаментъ 50 лв.

1) **Отчетъ на Държ. района лозарска опитна станция** — Плъвенъ, за 1925 год. — бесплатно издание на Мин. на землед. и държ. имоти. Всѣки лозаръ може да го поиска отъ станцията или мидистерството.

2) **„Кооператоръ“**, бр. 12, органъ на Общ. съюзъ на Бълг. землед. кооперации — София.

3) **сп. „Кооперативно дѣло** кн. 1 и 2, месечно списание за кооперативна пропаганда и просвѣта Годишенъ абонаментъ 150 лв. Редакторъ Г. П. Минчевъ — София.

4) **сп. Земледѣлски уроци**, месечно селско-стопанско списание, редакторъ Юрданъ Илиичевъ, София. Годишенъ абонаментъ 40 лв.

5) **в. „Съединение“** — Нова-Загора — седмичникъ за кооперативно дѣло, стопански подемъ и култура. Редакторъ Сл. П. Куюмджиевъ.

6) **в. „Кооперативна воля“**. Органъ на Тююно-произв. синдикатъ — Ловечъ.

7) **в. „Питиепродавецъ“**, органъ на Съюза на питиепродацитъ въ България — София.

8) **в. „Стопански реформи“**, седмичникъ за стопанска обнова, урежда колегията при агрономството гр. Попово

9) **сп. „Икономическа борба“**, кн. 11, списание за икономически, финансови, обществени и политически въпроси. Гл. редакторъ Н. Пиперовъ — София, ул. „Люб. Каравеловъ“, 22. Издание двуседмично.

10) **сп. „Стопански прегледъ и домакинство“** — Търново. Редакторъ Ал. Ст. Пенчевъ.

Лозарьо, получавай, плащай, чети и проагитирай списанието „Лозарски Прегледъ“, единствения защитникъ на лозарството и интереситъ ти.

Само чрезъ просвѣта и организирана борба се отива къмъ поминъкъ и култура!